Wat leeft er op het boerenerf?

Een project van Wierde & Dijk, vereniging voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer Noord-Groningen

Deel: flora en vegetatie

Onderzoek, verslag en foto's: Leo Stockmann, 2021

Inhoud

Inleiding 4

Methode 4

Dankwoord 4

Korte beschrijvingen van de erven 5

- Klungel Westeremden 5
- Hulst Westeremden 5
- Burema (Aylsumaheerd) Westeremden 5
- Glas (Eikemaheert) Loppersum 5
- Smink (Boelemaheert) Loppersum 6
- Bierema (Nieuw Watwert) Usquert 6
- Westers (Horaholm) Hornhuizen 6

Plattegronden van de erven 8

- Klungel Westeremden 8
- Hulst Westeremden 8
- Burema Westeremden 9
- Glas Loppersum 9
- Smink Loppersum 10
- Bierema Usquert 10
- Westers Hornhuizen 11

Foto’s van de erven 12

- Klungel Westeremden 12
- Hulst Westeremden 13
- Burema Westeremden 14
- Glas Loppersum 15
- Smink Loppersum 16
- Bierema Usquert 17
- Westers Hornhuizen 18

Resultaten inventarisaties 19

- Klungel Westeremden 19
- Hulst Westeremden 23
- Burema Westeremden 25
- Glas Loppersum 28
- Smink Loppersum 32
- Bierema Usquert 38
- Westers Hornhuizen 40

Totaallijst van waargenomen planten 43
Beschouwing 48
Planten 48
Tuinplanten 49
Struiken en bomen 49
Planten in de grachten 50
Ecologie 50
Literatuur 51

Inleiding

Begin april 2021 kreeg ik van het bestuur van Wierde & Dijk, vereniging voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer Noord-Groningen, de opdracht voor een flora- en vegetatieonderzoek op zeven boerderijerven, waarvan één erf die van een particuliere woning is. De inventarisatie maakt deel uit van een veel algemenere inventarisatie waarbij ook diergroepen aan de orde zijn. Dit alles onder de projectnaam: Wat leeft er op het boerenerf?

Methode

Er zijn drie inventarisatierondes gelopen over de erven: begin mei, begin juni en in de tweede helft van juli (erf Bierema niet in juli)). Per erf nam de ronde ongeveer 2 uur in beslag. Genoteerd zijn de soorten grassen, kruiden (incl. stinzenplanten), struiken en bomen. Hoewel het niet in de opdracht lag, zijn ook een aantal tuinplanten, sierstruiken en -bomen (incl. een aantal fruitstruiken en -bomen) meegenomen in de inventarisatie. Veelal cultivars dus. Meerdere soorten tuinplanten komen op eenzelfde erf ook verwilderd voor. De lijst van de door mij genoteerde typische tuinplanten is zeker niet compleet. Ook aan de lijst van wilde planten zal nog wel wat kunnen worden toegevoegd. De gevolgde indeling is voor bepaalde soorten arbitrair.

Verschillende eigenaren van de erven leverden mij ook een lijstje met soorten die veelal een toegevoegde waarde hadden.

Niet alleen de wilde planten, struiken en bomen, maar ook de gecultiveerde soorten bepalen mede het aanzien van de erven en hebben een zekere ecologische waarde.

Dankwoord

Dank aan het bestuur van Wierde & Dijk voor het verlenen van de opdracht.

Dank aan de eigenaren van de erven die mij welwillend toegang verleenden hun terreinen te betreden om onderzoek te doen.

Foto's titelpagina: Gekroesde melkdistel (l) en Mispel

Korte beschrijvingen van de erven

Klungel Westeremden

Geen boerenerf, maar een particuliere woning met ruime driehoekige tuin. Bij de inrichting van de tuin wordt ernaar gestreefd om het allerlei vogel- en insectensoorten naar de zin te maken. Veel natuurlijkheid. Extensief beheerde graslandjes, perken met tuin- en wilde planten, perken met struiken, een vogelbosje met daarbij een bijenstal. De tuin wordt omgeven door hagen en, aan de wegzijde, een houtsingel (incl. een takken- en dakpannenril). Fruitbomen en enkele oude bomen aanwezig: twee Abelen, een Linde en een geknotte Wilg.

Hulst Westeremden

Voormalige locatie van boerderij en erf. Sinds 2006 is hier techbedrijf Hulst innovatie bv gevestigd. Er zijn meerdere productieschuren bijgebouwd. Achtererf is verhard. Vrij intensief beheerd gazon met twee eilandjes van Meidoorn en enkele, nog vrij jonge, fruitbomen. Rij bomen (meest nog jonge Elzen) aan de zuidoostzijde als erfbegrenzing. Een oudere Esdoorn (?) aan de noordoostrand. Een stukje houtsingel aanwezig aan de zuidzijde en een grasstrook met houtopstand (Essen en een oude Populier) in de noordwesthoek (als uitstulpsel van het erf). Daar, achter een schuur, ook een rij Meidoorns. Bij de woning ruimte voor kinderen (omhaagd deel), voor kippen, voor wat tuinplanten, een aantal struiken en een moestuintje. Om het erf loopt een sloot. Ook de westberm van de opweg naar het bedrijf maakt deel uit van het project.

Burema (Aylsumaheerd) Westeremden

Oude tweekapsboerderij met enkele nieuwe bedrijfsschuren. Melkveehouderij. Achtererf en opslaglocaties kuilvoer en mest zijn verhard. Om groot deel van het oude erf loopt een gracht. Veel oud geboomte aanwezig: een rij abelen aan de noordwest- en aan de zuidwestrand, een geknotte Wilg met een daarnaast staande Abeel (bij schuurtje op achtererf), Wilgen, Essen. Daarbij ook lagere begroeiingen van struiken en bomen. Enkele wat oudere Haagbeuken aan de zuidoostrand bij een boomgaard. Het erf kent naast een wat gazonachtig deel bij de woning (ook een mager haagje van Haagbeuk aanwezig), meerdere graskampjes die gebruikt (kunnen) worden voor begrazing door jongvee. Een deel van het erf met opvallend veel Paardenbloemen; totaal geel in mei. Op twee van die kampjes staan ook fruitbomen. Enkele takkenhopen op het erf. Bij de toegang naar de woning enkele kinderspeeltoestellen, enkele oude fruitbomen en, bijzonder, een pergola die deels begroeid wordt door een Kiwi-klimstruik. Er zijn op het erf delen met ruimte voor ruigere begroeiingen van plantensoorten, o.a. Fluitenkruid.

Glas (Eikemaheert) Loppersum

Oude tweekapsboerderij en enkele nieuwere bedrijfsschuren. Biologisch akker- en fruitteeltbedrijf, houderij van vleeskippen. Achtererf is verhard.

Om het gehele fruitteeltdeel en een stukje akkerland aan de oostzijde is een tijdje geleden een gevarieerde houtsingel aangelegd. Om een groot deel van het oude erf loopt een gracht. Op het oude erf en langs de gracht meerdere oude bomen aanwezig met soorten als Abeel (aan de oostkop van de gracht zuidzijde), Es, Beuk, Paardenkastanje en Esdoorn. Daarnaast ook lagere houtopstanden. Op het erf ook een rij oude geknotte Wilgen aanwezig. Aan de westzijde van de boerderij een gazon met bolgewassenperkje en een takkenhoop, aan de zuidzijde een strook voor sier- en moestuin. Opvallend is dat op het erf veel ruimte wordt gegund aan plekken met ruige plantenbegroeiing. Het fruitteeltgedeelte zelf wordt vrij schoon gehouden van wilde plantengroei, wel zijn er kort gehouden grasstroken tussen de rijen bomen. Plaatselijk grote concentraties van

(ingezaaid) Beemdlangbloem en Rietzwenkgras aanwezig, deze laatste soort ook bij en tussen de nieuwe houtsingel. Tussen bedrijfsgebouwen en spoor twee deels verlande Rietsloten. Aan de noordwestzijde nog een veldje met veel Witte klaver (juli).

Smink (Boelemaheert) Loppersum

Oude boerderij met los daarvan een grote ruim 20 jaar oude bedrijfsschuur (1999). Melkveehouderij. Tussen deze gebouwen loopt een verhard pad naar een verhard achtererf, incl. opslaglocaties voor mest en kuilvoer. Het erf is omgeven door een gracht m.u.v. een deel aan de oostzijde. Van de vrijgekomen grond voor de bouw van de nieuwe schuur is een heuvel opgeworpen aan de noordkant van de gracht aan de noordzijde. Op die heuvel is een bos met ruigtegroei ontstaan. Veel oud geboomte op het erf aanwezig, deels langs de gracht. O.a. Bruine beuk, geknotte Lindes, Esdoorns, Paardenkastanjes, Populieren (o.a. laantje achter de nieuwe schuur), geknotte Vederesdoorn. Langs de gracht ook wel lagere houtopstanden. Het vrij extensief beheerde gazon aan de zuidwestzijde is in het voorjaar deels bezet door veel Kievitsbloemen (naast andere bolgewassen). Er is in de loop der jaren een grote verzameling bomen en struiken (incl. fruitsoorten) en bolgewassen aangekocht. Daarmee bezit het erf veel cultivars. Het erf aan de noordwestzijde wordt gekenmerkt door een doolhofje van een laag gehouden Buxushaag. Een houtsingel/bosje is nog aanwezig rechts aan het eind van de opweg naar de boerderij.

Verder nog te zien: een graslandje met boomgaard, enkele takkenhopen, een moestuintje en enkele sierplantstroken.

Bierema (Nieuw Watwert) Usquert (tussentijdse bewoning door De Winter)

Boerderij aan de Zijlweg, maar niet meer als boerenbedrijf in gebruik. Woongedeelte wordt verhuurd. Achtererf deels verhard. Gazon bij de boerderij wordt regelmatig gemaaid. Het erf aan zuid- en oostzijde wordt begrensd door Esdoorns. Aan de noordzijde een naast elkaar lopende kortere en langere singel met Essen, Grauwe elzen en Zomereiken. Vlierstruiken (deze soort vooral) tussen de boombeplantingen aan oost- en noordzijde zijn in de winter 2020-2021 geknot. Meer soorten struiken aanwezig. Oude bomen ontbreken. Aan stronken is te zien dat er vroeger wel een aantal oude Populieren heeft gestaan. Aan de noordgrens wordt ook wat ruigtegroei toegelaten (o.a. Fluitenkruid). Tegen de zuidmuur van de boerderij een smalle strook siertuin. Bij het woongedeelte aan zuid- en oostzijde is een deel van het gazon afgeschermd (hekwerk) i.v.m. kinderen. Aan zuid- en oostzijde naast het erf loopt een brede sloot.

Westers (Horaholm) Hornhuizen

Oude boerderij met grote nieuwe bedrijfsschuur (2017). Biologisch-dynamisch akkerbouwbedrijf. Achtererf verhard incl. een groot deel van de ruimte tussen de twee bedrijfsgebouwen. Aan de westkant van het erf loopt een breed verhard pad dat toegang tot het woongedeelte geeft en even verderop naar bouwlandpercelen. Gazon, tevens speellocatie voor kinderen, aan de voorzijde van het woongedeelte. Het oude erf wordt aan zuid- en deels oostzijde omgeven door een gracht, aan de zuidkant van de nieuwe schuur verlengd met een brede sloot. Tal van oude bomen aanwezig: Abelen, Wilgen, een Es en een Bruine beuk (deze laatste vlakbij het woonhuis). Aan de westkant een Meidoornhaag, aan de straatzijde een houtsingel. Op het erf van de oude boerderij zelf zijn een boomgaard, een geknotte Elzensingel, enkele bosjes, perkjes met sierplanten, hagen en een moestuintje te vinden. Bij de gracht aan de oostzijde is een ril van modder en takken gemaakt. Aan de oostkant van de nieuwe schuur is een wal opgeworpen van grond die vrijkwam bij de bouw van de schuur. Die wal is begroeid geraakt met o.a. gras- en distelsoorten. Veel Rood zwenkgras langs de

schuur. Aan de wegkant ook nog een veldje waar in 2020 Zonnebloemen stonden te bloeien (in 2021 ander gewas).

Plattegronden van de erven

Klungel Westeremden

Hulst Westeremden

Burema Westeremden

Glas Loppersum

Smink Loppersum

Bierema Usquert

Westers Hornhuizen

Foto’s van de erven

Klungel Westeremden

Hulst Westeremden

Burema Westeremden

Glas Loppersum

Smink Loppersum

Bierema Usquert

Westers Hornhuizen

Resultaten inventarisaties

Klungel Westeremden

Planten (kruiden, grassen; incl. verwilderde tuinplanten en incl. stinzenplanten)

Achillea millefolium/Duizendblad
Aegopodium podagraria/Zevenblad
Agrostis stolonifera/Fioringras
Alliaria petiolata/Look-zonder-look
Allium ursinum/Daslook
Anthriscus sylvestris/Fluitenkruid
Aquilegia vulgaris/Wilde akelei
Arrhenatherum elatius/Glanshaver
Bellis perennis-Madeliefje
Brassica napus/Koolzaad
Bromus hordeaceus/Zachte dravik
Capsella bursa-pastoris/Herderstasje
Cardamine hirsuta/Kleine veldkers
Cardamine pratensis/Pinksterbloem
Cerastium fontanum subsp vulgare/Gewone hoornbloem
Cirsium arvense/Akkerdistel
Cirsium vulgare/Speerdistel
Crepis biennis/Groot streepzaad
Crocus spec/Krokus srt
Dactylis glomerata/Kropaar
Daucus carota/Peen
Digitalis purpurea/Vingerhoedskruid
Dipsacus fullonum/Grote kaardenbol
Elymus repens/Kweek
Epilobium hirsutum/Harig wilgenroosje
Epilobium spec/Basterdwederik srt
Equisetum arvense/Heermoes
Festuca rubra/Rood zwenkgras
Ficaria verna/Gewoon speenkruid
Fragaria vesca/Bosaardbei
Fritillaria meleagris/Wilde kievitsbloem
Galanthus nivalis/Gewoon sneeuwklokje
Galium aparine/Kleefkruid
Galium odoratum/Lievevrouwebedstro
Geranium robertianum/Robertskruid
Geranium phaeum/Donkere ooievaarsbek
Geum rivale/Knikkend nagelkruid
Geum urbanum/Geel nagelkruid
Glechoma hederacea/Hondsdraf
Hedera helix/Klimop
Hyacinthoides non-scripta/Wilde hyacint (=Boshyacint)
Holcus lanatus/Gestreepte witbol
Hordeum vulgare/Gerst
Jacobaea vulgaris/Jacobskruiskruid
Lamiastrum galeobdolon ‘Florentinum’/Bonte gele dovenenetel
Lamium album/Witte dovenetel
Lapsana communis/Akkerkool

Lolium perenne/Engels raaigras
Lonicera periclymenum/Wilde kamperfoelie
Lotus pedunculatus/Moerasrolklaver
Malva spec/Kaasjeskruid srt
Matricaria chamomilla/Echte kamille
Muscari botryoides/Blauwe druifjes
Myosotis arvensis/Akkervergeet-mij-nietje
Narcissus spec/Narcis srt
Oenothera biennis/Middelste teunisbloem
Papaver rhoeas/Grote klaproos
Pentaglottis sempervirens/Overblijvende ossentong
Persicaria maculosa/Perzikkruid
Phacelia tanacetifolia/Phacelia
Phleum pratense/Gewoon timoteegras
Phytolacca esculenta of Ph. americana/Oosterse karmozijnbes of Westerse karmozijnbes
Pilosella aurantiaca/Oranje havikskruid
Plantago lanceolata/Smalle weegbree
Plantago major subsp major/Grote weegbree
Poa trivialis/Ruw beemdgras
Ranunculus acris/Scherpe boterbloem
Ranunculus repens/Kruipende boterbloem
Rumex acetosa/Veldzuring
Rumex obtusifolius/Ridderzuring
Scilla incl. Chionodoxa/Sneeuwroem
Silene dioica/Dagkoekoeksbloem
Sonchus asper/Gekroesde melkdistel
Sonchus oleraceus/Gewone melkdistel
Taraxacum officinale/Paardenbloem
Trifolium dubium/Kleine klaver
Trifolium pratense/Rode klaver
Trifolium repens/Witte klaver
Urtica dioica/Grote brandnetel
Valeriana officinalis/Echte valeriaan
Verbena officinalis/IJzerhard

Tuinplanten

Alcea rosea/Stokroos
Alchemilla mollis/Fraaie vrouwenmantel
Allium spec/Sierui srt
Calendula officinalis/Tuingoudsbloem
Centaurea cyanus/Korenbloem
Centaurea montana/Bergcentaurie
Clematis spec/Bosrank srt
Eupatorium spec /Koninginnekruid srt cult
Geranium cantabrigiense/Ooievaarsbek
Geranium macrorrhizum/Rotsooievaarsbek
Geranium x magnificum/Ooievaarsbek
Glebionis segetum (Chrysanthemum segetum)/Gele ganzenbloem
Hedera helix ‘Goldheart’/Klimop (bontbladig)
Hosta/Hosta cult, Hartlelie

Knautia macedonica/Knautia, Beemdkroon)(purperrode bloemen)
Knautia/Beemdkroon, allerlei kleurvarianten
Lamium orvala/Koperdovenetel
Lavandula spec/Lavendel srt
Melissa officinalis/Citroenmelisse (citroenplant)
Mentha spec/Munt srt
Paeonia spec/Pioenroos srt
Papaver nudicaule/IJslandse papaver
Persicaria amplexicaulis/Duizendknoop (roodbloeiend)
Phlomis russeliana/Brandkruid, Etagebloem
Phlox spec/Flox, Vlambloem srt
Rodgersia aesculifolia/Kastanjebladige astilbe
Rosa villosa/Bottelroos
Symphyotrichum spec/Herfstaster srt
Symphytum ibericum/Kruipende smeerwortel
Trifolium incarnatum/Inkarnaatklaver
Verbascum spec/Toorts srt
Veronica longifolia/ Lange ereprijs

Struiken en bomen (incl. vruchtstruiken en -bomen)

Aesculus hippocastanum/Witte paardenkastanje
Acer pseudoplatanus/Gewone esdoorn
Alnus glutinosa/Zwarte els
Amelanchier lamarckii/Amerikaans krentenboompje
Aronia spec/Appelbes srt
Aucuba japonica/Broodboom
Betula pendula/Ruwe berk
Buxus sempervirens/Buxus
Carpinus betulis/Haagbeuk
Corylus avellana/Hazelaar
Crataegus monogyna/Eenstijlige meidoorn
Euonymus europaeus/Wilde kardinaalsmuts
Fagus sylvatica/Beuk
Frangula alnus/Vuilboom, Sporkehout
Fraxinus excelsior/Es
Jasminum nudiflorum/Winterjasmijn
Juglans regia/Okkernoot
Juniperus communis?/Jeneverbes?
Malus spec/Appel srt
Populus spec/Populier srt
Prunus domestica/Pruim
Prunus padus/Vogelkers
Prunus spec/Kers srt
Prunus spec/Prunus srt
Prunus spinosa/Sleedoorn
Pyrus spec/Peer srt
Ribes nigrum-Zwarte bes
Ribes uva-crispa/Kruisbes
Rosa spec/Roos srt
Rosa villosa/Bottelroos

Rubus spec/Braam srt
Salix caprea/Boswilg
Salix spec/Wilg srt
Salix triandra/Amandelwilg
Sambucus nigra/Gewone vlier
Spirea spec/Struikspirea srt
Symphoricarpos albus/Gewone sneeuwbes
Syringa vulgaris/Sering
Tilia spec/Linde srt
Viburnum spec/Sneeuwbal srt
Weigelia spec/Weigelia srt

Hulst Westeremden

Erf (incl. uitloper aan zuidwestzijde)

Planten (kruiden, grassen; incl. verwilderde tuinplanten en incl. stinzenplanten)

Aegopodium podagraria/Zevenblad
Alopecurus pratensis/Grote vossenstaart
Anthriscus sylvestris/Fluitenkruid
Arrhenatherum elatius/Glanshaver
Bellis perennis/Madeliefje
Bromus hordeaceus/Zachte dravik
Cardamine hirsuta/Kleine veldkers
Capsella bursa-pastores/Herderstasje
Cerastium fontanum subsp vulgare/Gewone hoornbloem
Dactylis glomerata/Kropaar
Elymus repens/Kweek
Festuca rubra/Rood zwenkgras
Galium aparine/Kleefkruid
Geranium dissectum/Slipbladige ooievaarsbek
Geranium molle/Zachte ooievaarsbek
Glechoma hederacea/Hondsdraf
Hedera helix/Klimop
Lathyrus pratensis/Veldlathyrus
Lepidium coronopus/Grove varkenskers
Lolium perenne/Engels raaigras
Matricaria chamomilla/ Echte kamille
Matricaria discoidea/Schijfkamille
Papaver rhoeas/Grote klaproos
Phragmites australis/Riet
Plantago lanceolata/Smalle weegbree
Plantago major subsp major/Grote weegbree
Poa annua/Straatgras
Poa trivialis/Ruw beemdgras
Potentilla anserina/Zilverschoon
Ranunculus repens/Kruipende boterbloem
Rumex acetosa/Veldzuring
Rumex obtusifolius/Ridderzuring
Senecio jacobaea/Jacobskruiskruid
Sisymbrium officinale/Gewone raket
Sonchus asper/Gekroesde melkdistel
Sonchus oleraceus/Gewone melkdistel
Stellaria media/Vogelmuur
Taraxacum officinale/Paardenbloem
Thlaspi arvense/Witte krodde
Trifolium repens/Witte klaver
Urtica dioica/Grote brandnetel

Tuinplanten

Centaurea cyanus/Korenbloem
Dahlia/Dahlia
Helianthus/Zonnebloem

Struiken en bomen (incl. vruchtstruiken en -bomen)

Acer spec/Esdoorn spec (oude boom langs de rand) ?
Alnus incana/Grauwe els
Crataegus monogyna/Eenstijlige meidoorn
Fagus sylvatica/Beuk
Fraxinus excelsior/Es
Juglans regia/Okkernoot (Walnoot)
Malus spec/Appel srt
Populus tremula/Ratelpopulier
Prunus domestica/Pruim
Prunus serrulata/Japanse sierkers
Rosa spec/Roos srt (groepje op gazon, waarin een beeldje)
Sambucus nigra/Gewone vlier
Syringa vulgaris/Sering

Planten in de sloot oostzijde
Callitriche plathycarpa/Gewoon sterrenkroos
Lemna minor/Klein kroos
Phragmites australis/Riet

Berm westzijde opweg, incl. talud. Opname 5 juni.

Alopecurus pratensis/Grote vossenstaart
Anthriscus sylvestris/Fluitenkruid (mede-dominant, 5/6)
Arrhenatherum elatius/Glanshaver (mede-dominant, 5/6)
Bromus hordeaceus/Zachte dravik (veel, 5/6)
Cardamine hirsuta/Kleine veldkers
Dactylus glomerata/Kropaar
Geranium dissectum/Slipbladige ooievaarsbek
Glechoma hederacea/Hondsdraf
Lamium purpureum/Paarse dovenetel
Phragmites australis/Riet
Plantago lanceolata/Smalle weegbree
Poa trivialis/Ruw beemdgras (veel, 5/6)
Ranunculus repens/Kruipende boterbloem
Ranunculus sceleratus/Blaartrekkende boterbloem (in sloot)
Rumex obtusifolius/Ridderzuring
Taraxacum officinale/Paardenbloem
Trifolium repens/Witte klaver
Urtica dioica/Grote brandnetel

Burema Westeremden

Planten (kruiden, grassen; incl. verwilderde tuinplanten en incl. stinzenplanten)

Aegopodium podagraria/Zevenblad
Alopecurus pratensis/Grote vossenstaart
Anthriscus sylvestris/Fluitenkruid
Arrhenatherum elatius/Glanshaver
Artemisia vulgaris/Bijvoet
Bellis perennis/Madeliefje
Brassica nigra/Zwarte mosterd
Capsella bursa-pastoris/Herderstasje
Cardamine hirsuta/Kleine veldkers
Carex otrubae/Valse voszegge (oever gracht wz)
Cerastium fontanum subsp vulgare/Gewone hoornbloem
Chelidonium majus/Stinkende gouwe
Chenopodium album/Melganzenvoet
Cirsium arvense/Akkerdistel
Cirsium vulgare/Speerdistel
Convolvulus sepium/Haagwinde
Crepis capillaris/Klein streepzaad
Dactylis glomerata/Kropaar
Dipsacus fullonum/Grote kaardenbol
Elymus repens/Kweek
Epilobium hirsutum/Harig wilgenroosje
Epilobium spec/Basterdklaver srt
Euphorbia peplus/Tuinwolfsmelk
Festuca rubra/Rood zwenkgras
Ficaria verna/Speenkruid
Galanthus nivalis/Gewoon sneeuwklokje
Galium aparine/Kleefkruid
Geranium dissectum/Slipbladige ooievaarsbek
Geranium molle/Zachte ooievaarsbek
Geranium robertianum/Robertskruid
Geum urbanum/Geel nagelkruid
Glechoma hederacea/Hondsdraf
Hedera helix/Klimop
Heracleum mantegazzianum/Reuzenberenklauw
Juncus effusus/Pitrus
Lamiastrum galeobdolon ‘Florentinum’/Bonte gele dovenetel
Lamium album/Witte dovenetel
Lamium purpureum/Paarse dovenetel
Lathyrus pratensis/Veldlathyrus
Lolium multiflorum/Italiaans raaigras
Lolium perenne/Engels raaigras
Lunaria annua/Judaspenning
Malva spec/Kaasjeskruid srt
Matricaria chamomilla/Echte kamille
Matricaria discoidea/Schijfkamille
Myosotis arvensis/Akkervergeet-mij-nietje
Ornithogalum umbellatum/Gewone vogelmelk
Persicaria maculosa/Perzikkruid
Petasites hybridus/Groot hoefblad

Phleum pratense/Gewoon timoteegras
Phragmites australis/Riet
Plantago lanceolata/Smalle weegbree
Plantago major subsp major/Grote weegbree
Poa annua/Straatgras
Poa trivialis/Ruw beemdgras
Polygonum aviculare/Varkensgras
Potentilla anserina/Zilverschoon
Ranunculus repens/Kruipende boterbloem
Rumex crispus/Krulzuring
Rumex hydrolapathum/Waterzuring (verland grachtdeel)
Rumex obtusifolius/Ridderzuring
Sagina procumbens/Liggende vetmuur
Senecio vulgaris/Klein kruiskruid
Sisymbrium officinale/Gewone raket
Solanum nigrum/Zwarte nachtschade
Sonchus asper/Gekroesde melkdistel
Sonchus oleraceus/Gewone melkdistel
Stachys sylvatica/Bosandoorn
Taraxacum officinale/Paardenbloem
Thlaspi arvense/Witte krodde
Trifolium hybridum subsp hybridum/Basterdklaver
Trifolium pratense/Rode klaver
Trifolium repens/Witte klaver
Triticum aestivum/Tarwe
Urtica dioica/Grote brandnetel
Valeriana officinalis/Echte valeriaan
Veronica persica/Grote ereprijs
Vicia sativa subsp sativa/Voederwikke

Tuinplanten

Consolida/Ridderspoor
Fragaria x ananassa/Aardbei
Origanum vulgare/Wilde marjolein
Papaver nudicaule/IJslandse papaver
Symphytum ibericum/Kruipende smeerwortel
Tulipa spec/Tulp srt

Struiken en bomen (incl. vruchtstruiken en -bomen)

Actinidia deliciosa/Kiwi (begroeiing op pergola)
Alnus glutinosa/Zwarte els
Betula pendula/Ruwe berk (Treurberk)
Betula pubescens/Zachte berk
Buxus sempervirens/Buxus
Carpinus betulis/Haagbeuk
Cornus sanguinea/Rode kornoelje
Corylus avellana/Hazelaar
Corylus avellana ‘Çontorta’/Krulhazelaar

Crataegus monogyna/Eenstijlige meidoorn
Crataegus spec/Meidoorn, roodbloeiend
Fraxinus excelsior/Es
Hydrangea macrophylla spec/(Boeren)hortensia srt
Ligustrum/Liguster
Malus spec/Appel srt
Populus alba/Witte abeel, Zilverpopulier of Populus canescens/Grauwe abeel
Populus tremula/Ratelpopulier
Prunus serrulata/Japanse sierkers
Prunus spinosa/Sleedoorn
Pyrus spec/Peer srt
Ribes nigrum/Zwarte bes
Ribes rubrum/Aalbes, Rode bes
Ribes uva-crispa/Kruisbes
Rosa spec/Roos srt
Rubus laciniatus/Peterseliebraam
Salix spec/Wilg srt
Sambucus nigra/Gewone vlier
Symphorycarpos albus/Gewone sneeuwbes
Syringa vulgaris/Sering

Planten in de gracht westzijde

Callitriche obtusangula/Stomphoekig sterrenkroos
Ceratophyllum demersum/Grof hoornblad (=Gedoornd hoornblad)(heel veel)
Lemna minor/Klein kroos
Myriophyllum spicatum/Aarvederkruid
Phragmites australis/Riet
Ranunculus circinatus/Stijve waterranonkel
Spirodela polyrhiza/Veelwortelig kroos

Glas Loppersum

Planten (kruiden, grassen; incl. verwilderde tuinplanten en incl. stinzenplanten)

Achillea millefolium/Duizendblad
Aegopodium podagraria/Zevenblad
Agrostis capillaris (= A. tenuis)/Gewoon struisgras
Agrostis stolonifera/Fioringras
Alliaria petiolata/Look-zonder-look
Allium ursinum/Daslook
Alopecurus myosuroides/Duist
Alopecurus pratensis/Grote vossenstaart
Anthriscus sylvestris/Fluitenkruid
Aquilegia vulgaris/Wilde akelei
Arrhenatherum elatius/Glanshaver
Artemisia absinthium/Absintalsem
Atriplex patula/Uitstaande melde
Bellis perennis/Madeliefje
Brassica spec/Koolzaad,Raapzaad
Bromus hordeaceus/Zachte dravik
Capsella bursa-pastoris/Herderstasje
Cardamine hirsuta/Kleine veldkers
Cardamine pratensis/Pinksterbloem
Cerastium fontanum subsp vulgare/Gewone hoornbloem
Chenopodium album/Melganzenvoet
Cirsium arvense/Akkerdistel
Cirsium vulgare/Speerdistel
Claytonia perfoliata/(Witte) Winterpostelein
Convolvulus sepium/Haagwinde
Dactylis glomerata/Kropaar
Dipsacus fullonum/Grote kaardenbol
Elymus repens/Kweek
Epilobium hirsutum/Harig wilgenroosje
Euphorbia helioscopia/Kroontjeskruid
Festuca pratensis/Beemdlangbloem (ook ingezaaid)
Festuca rubra/Rood zwenkgras
Ficaria verna/Gewoon speenkruid
Galanthus nivalis/Gewoon sneeuwklokje
Galium aparine/Kleefkruid
Geranium dissectum/Slipbladige ooievaarsbek
Glechoma hederacea/Hondsdraf
Heracleum sphondylium subsp sphondylium/Gewone berenklauw
Holcus lanatus/Gestreepte witbol
Hyacinthoides non-scripta/Wilde hyacint (=Boshyacint)
Hypericum perforatum/Sint-Janskruid
Lamiastrum galeobdolon ‘Florentinum’/Bonte gele dovenetel
Lamium album/Witte dovenetel
Lapsana communis/Akkerkool
Lolium perenne/Engels raaigras
Lysimachia nummularia/Penningkruid
Matricaria chamomilla/Echte kamille
Matricaria discoidea/Schijfkamille
Muscari botryoides/Blauwe druifjes

Myosotus arvensis/Akkervergeet-mij-nietje
Narcissus spec/Narcis srt
Papaver rhoeas/Grote klaproos
Persicaria lapathifolia (= Polygonum lapathifolium)/Knopige duizendknoop (=Beklierde duizendknoop)
Persicaria maculosa (= Polygonum persicaria)/Perzikkruid
Phalaris arundinacea/Rietgras
Phleum pratense/Gewoon timoteegras
Phragmites australis/Riet
Plantago lanceolata/Smalle weegbree
Plantago major subsp major/Grote weegbree
Poa annua/Straatgras
Poa trivialis/Ruw beemdgras
Polygonum aviculare/Varkensgras
Ranunculus acris/Scherpe boterbloem
Ranunculus repens/Kruipende boterbloem
Rumex crispus/Krulzuring
Rumex obtusifolius/Ridderzuring
Schedonorus arundinacea/Rietzwenkgras (ook ingezaaid)
Senecio vulgaris/Klein kruiskruid
Sonchus arvensis/Akkermelkdistel
Sonchus asper/Gekroesde melkdistel
Stachys sylvatica/Bosandoorn
Symphytum officinale/Gewone smeerwortel
Taraxacum officinale/Paardenbloem
Thlaspi arvense/Witte krodde
Trifolium repens/Witte klaver
Tulipa sylvestris/Bostulp
Urtica dioica/Grote brandnetel
Veronica persica/Grote ereprijs
Viola odorata/Maarts viooltje

Tuinplanten

Acanthus mollis/Berenklauw
Alcea rosea/Stokroos
Allium spec/Sierui srt
Calendula officinalis/Tuingoudsbloem
Centaurea cyanus/Korenbloem
Centaurea montana/Bergcentaurie
Cynara scolymus/Artisjok
Geranium ‘Rozanne’/Ooievaarsbek (blauw-paarse grotere bloemen)
Helleborus/Kerstroos
Hemerocallis/Daglelie
Hosta cult/Hartlelie
Leucanthemum spec/Margriet srt (grootbloemig)
Mentha spec/Munt srt
Origanum majorana/Marjolein
Paeonia spec/Pioenroos srt
Papaver nudicaule/IJslandse papaver
Tanacetum parthenium/Moederkruid
Tropaeolum majus/Oost-Indische kers

Tulipa spec/Tulp srt
Verbena/IJzerhard
Vinca spec/Maagdenpalm srt

Struiken en bomen (incl. vruchtstruiken en -bomen)*

Acer pseudoplatanus/Gewone esdoorn
Aesculus hippocastanum/Witte paardenkastanje
Alnus glutinosa/Zwarte els
Amelanchier lamarckii/Amerikaans krentenboompje
Cornus mas/Gele kornoelje
Cornus sanguinea/Rode kornoelje
Corylus avellana/Hazelaar
Crataegus monogyna/Eenstijlige meidoorn
Crataegus spec/Meidoorn roodbloeiend
Cydonia oblonga/Kweepeer
Fagus sylvatica/Beuk
Forsythia/Chinees klokje
Frangula alnus/Vuilboom, Sporkehout
Fraxinus excelsior/Es
Hydrangea/Hortensia
Ilex aquifolium/Hulst
Liguster spec/Liguster srt
Magnolia/Tulpenboom
Mespilus germanica/Mispel
Populus alba/Witte abeel, Zilverpopulier. Of Populus canescens/Grauwe abeel
Prunus avium/Zoete kers (Westerleese kriek)
Prunus cerasus/Zure kers (Morel)
Prunus domestica/(Boeren) Pruim
Ribes sanguineum/Rode ribes
Ribes uva-crispa/Kruisbes
Rosa canina/Hondsroos
Rosa rubiginosa/Egelantier
Rosa rugosa/Rimpelroos
Rosa spec cult/Roos srt
Rubus/Braam
Salix babylonica cult ‘Turtuosa’/Kronkelwilg
Salix cinerea/Grauwe wilg
Sambucus nigra/Gewone vlier
Symphoricarpos albus/Gewone sneeuwbes
Syringa vulgaris/Sering
Taxus baccata/Taxus
Viburnum cult ‘Roseum’/Sneeuwbal

*In deze lijst zijn niet de vele soorten vruchtstruiken en -bomen opgenomen van de commerciële biologische boomgaard

Om de bedrijfsgrond heen is aan de zuid-, oost- en noordrand een pas aangeplante houtsingel aanwezig met soorten als Amerikaans krentenboompje, hazelaar, gewone vlier, vuilboom, wilg, meidoorn, liguster, roos en kornoelje.

Planten in de gracht zuidzijde (onlangs uitgebaggerd en geherprofileerd)

Iris pseudacorus/Gele lis
Lemna minor/Klein kroos
Phragmites australis/Riet
Ranunculus circinatus/Stijve waterranonkel (op grond van enkele fragmentstukjes)
Spirodela polyrhiza/Veelwortelig kroos

Smink Loppersum

Erf (incl. Heuvelbos)

Planten (kruiden, grassen; incl. verwilderde tuinplanten en incl. stinzenplanten)

Achillea ptarmica/Wilde bertram
Aegopodium podagraria/Zevenblad
Allium ursinum/Daslook
Alopecurus pratense/Grote vossenstaart
Anthriscus sylvestris/Fluitenkruid
Aquilegia vulgaria/Wilde akelei
Arrhenatherum elatius Glanshaver
Bellis perennis/Madeliefje
Brassica spec/Koolzaad, Raapzaad
Bromus hordeaceus/Zachte dravik
Capsella bursa-pastoris/Herderstasje
Cardamine hirsuta/Kleine veldkers
Cardamine pratensis/Pinksterbloem
Carex riparia/Oeverzegge (bij heuvelbosje)
Centaurea spec/Centaurie srt
Chelidonium majus/Stinkende gouwe
Cirsium vulgare/Speerdistel
Crocus spec/Krokus srt
Dactylis glomerata/Kropaar
Dryopteris carthusiana/Smalle stekelvaren
Dryopteris dilitata/Brede stekelvaren
Elymus repens/Kweek
Epilobium hirsutum/Harig wilgenroosje
Epilobium spec/Basterdwederik srt
Eranthis hyemalis/Winterakoniet
Eupatorium cannabinum/Koninginnekruid
Festuca rubra/Rood zwenkgras
Ficaria verna/Speenkruid
Filipendula ulmaria/Moerasspirea
Fragaria vesca/Bosaardbei, Wilde aardbei
Fritillaria meleagris/Kievitsbloem
Galanthus nivalis/Gewoon sneeuwklokje
Galium aparine/Kleefkruid
Geranium dissectum/Slipbladige ooievaarsbek
Glechoma hederacea/Hondsdraf
Glyceria maxima/Liesgras (gracht)
Hedera helix/Klimop
Holcus lanatus/Gestreepte witbol
Hyacinthoides non-scripta/Wilde hyacint (=Boshyacint)
Hypericum perforatum/Sint-Janskruid
Lamiastrum galeobdolon ‘Florentinum’/Bonte gele dovenetel
Lamium album/Witte dovenetel
Lapsana communis/Akkerkool
Leucojum aestivum/Zomerklokje
Lolium multiflorum/Italiaans raaigras
Lolium perenne/Engels raaigras
Matricaria discoidea/Schijfkamille

Narcissus spec/Narcis srt
Ornithogalum umbellatum/Gewone vogelmelk
Oxalis stricta/Stijve klaverzuring
Persicaria maculosa (= Polygonum persicaria)/Perzikkruid
Phragmites australis/Riet
Plantago lanceolata/Smalle weegbree
Poa annua/Straatgras
Poa trivialis/Ruw beemdgras
Polygonatum multiflorum/Gewone salomonszegel
Polygonum aviculare/Varkensgras
Pulmonaria officinalis/Gevlekt longkruid
Ranunculus acris/Scherpe boterbloem
Ranunculus repens/Kruipende boterbloem
Rumex obtusifolius/Ridderzuring
Scrophularia nodosa/Knopig helmkruid
Solidago virgaurea,S. gigantea/Echte guldenroede, Canadese guldenroede
Sonchus asper/Gekroesde melkdistel
Stachys palustris/Moerasandoorn
Stellaria media/Vogelmuur
Symphytum officinale/ Gewone smeerwortel (gracht)
Taraxacum officinale/Paardenbloem
Trifolium dubium/Kleine klaver
Trifolium repens/Witte klaver
Tulipa sylvestris/Bostulp
Urtica dioica/Grote brandnetel

Tuinplanten

Aruncus dioicus/Geitenbaard
Bergenia cordifolia/Schoenlappersplant
Carex spec/'Sierzegge' srt
Geranium macrorrhizum/Rotsooievaarsbek
Helleborus/Kerstroos
Helleborus foetidus 'wester flisk'/Stinkend nieskruid
Hemerocallis/Daglelie
Hosta spec/Hartlelie srt
Hypericum spec cult/Hertshooi srt
Lavandula spec/Lavendel srt
Melissa officinalis/Citroenmelisse
Paeonia spec/Pioenroos srt
Phyopsis stylosa/Perzische kruisjesplant
Physostegia virginiana/Scharnierbloem
Saxifraga spec/Steenbreek srt
Telephium spec/Hemelsleutel srt
Vinca spec/Maagdenpalm srt

Varen srt (aangekocht)

Struiken en bomen (incl. vruchtstruiken en -bomen)

Acer negundo (‘Flamingo?)/Witbonte vederesdoorn
Acer negundo/Vederesdoorn (oude knotboom)
Acer pseudoplatanus/Gewone esdoorn
Aesculus hippocastanum/Witte paardenkastanje
Alnus glutinosa/Zwarte els
Amelanchier lamarckii/Amerikaans krentenboompje
Aucuba japonica/Japanse broodboom
Buddleja davidii/Vlinderstruik
Buxus sempervirens/Buxus
Carpinus betulus/Haagbeuk
Castanea sativa/Tamme kastanje
Cornus mas/Gele kornoelje
Corylus avellana/Hazelaar
Corylus maxima/Hazelaar, bruinbladig
Cotoneaster spec/Dwergmispel srt (kleinbladig)
Crataegus monogyna/Eenstijlige meidoorn
Fagus sylvatica/(Groene)beuk
Fagus sylvatica cult ‘Atropunicea’/Bruine beuk
Hypericum/Hertshooi (sierstruik)
Juglans srt/Walnoot srt
Ligustrum/Liguster
Magnolia kobus/Boommagnolia, Beverboom, Valse tulpenboom
Mespilus germanica/Mispel
Prunus laurocerasus/Laurierkers
Prunus serrulata/Japanse sierkers
Prunus spinosa/Sleedoorn
Rhododendron spec/Rododendron srt
Ribes nigrum/Zwarte bes
Ribes rubrum/Aalbes, Rode bes
Ribes sanguineum/Rode ribes
Rosa rugosa/Rimpelroos
Rosa spec/Roos srt
Rubus idaeus/Framboos
Sambucus nigra/Gewone vlier
Salix spec/Wilg srt
Taxus baccata/Taxus
Tilia platyphyllos/Grootbladige linde, Zomerlinde

Planten in gracht westzijde

Iris pseudacorus/Gele lis
Nuphar lutea/Gele plomp
Phagmites australis/Riet

Opmerkingen.
-Geen kroossoorten; ook niet in stukje dwarsgracht.
-Er is in de gracht niet gehengeld naar onder water groeiende planten.

Berm westzijde langs opweg naar boerderij, tegenover heuvelbosje. Ca 7 m breed tussen verharding en gracht. Codering hoeveelheid voorkomen tussen haakjes, schaal van Tansley. Opname 7 juni.

Alopecurus pratensis/Grote vossenstaart
Anthoxanthum odoratum/Gewoon reukgras (r)
Anthriscus sylvestris/Fluitenkruid (het meest aan rand gracht)
Arrhenatherum elatius/Glanshaver (a)
Bellis perennis/Madeliefje
Bromus hordeaceus/Zachte dravik (o)
Cerastium fontanum subsp vulgare/Gewone hoornbloem
Dactylus glomerata/Kropaar
Holcus lanatus/Gestreepte witbol
Myosotus arvensis/Akkervergeet-mij-nietje
Phleum pratense/Gewoon timoteegras (r)
Plantago lanceolata/Smalbladige weegbree (a)
Poa trivialis/Ruw beemdgras (a)
Ranunculus repens/Kruipende boterbloem (f)
Rhinantus/Ratelaar (f; eens ingezaaid)
Rumex obtusifolius/Ridderzuring (r)
Symphytum officinale/Gewone smeerwortel (r)
Trifolium pratense/Rode klaver (a)

Dactylorhiza praetermissa/Rietorchis (enkele exemplaren in **berm overzijde**)

Eigen lijst Smink. Wetenschappelijke namen gebaseerd op bewaarde aankoopnota's. Soorten in willekeurige volgorde. Mogelijk zijn niet alle opgesomde soorten nog aanwezig (opm. Smink). En mogelijk zijn soorten gemist.
Lijst enigszins bewerkt door Leo Stockmann (L.S.)

Bomen

Vuilboom/Rhamnus cathartica (= Wegedoorn, L.S.)
Goudes/Fraxinus excelsior 'Jaspidea'
Pondspeer
Gieser Wildeman (stoofpeer)
Zoete kroon (appel)
Krentenboom/Amelanchier laevis 'Ballerina'
Groninger kroon (appel)
Reinette van Ekenstein (appel)
Zedeling (Eng. Seedling) (appel)
Goudreinette (appel)
Notarisappel
Boommagnolia/Magnolia kobus
Grootbladige esdoorn/Acer negundo 'Variegatum' (=Bonte vederesdoorn, L.S.)
Gele treurwilg/Salix sepulcralis 'Tristis'
Taxus
Rode meidoorn

Grootbladige linde
Paardenkastanje
Koningslinde
Rode beuk (=Bruine beuk)
Walnoot (grote boom)
Pruim (wit, harde schil, waterig en rood)/mogelijk Prunus domestica ‘Ontario’ (L.S.)
Haagbeuk (boom)/Carpinus betulus

Struiken

Liguster/Ligustrum obtusifolium
Sleedoorn/Prunus spinosa
Hazelaar
Zwarte appelbes/Aronia melanocarpa
Egelantier/Rosa rubiginosa
Kamperfoelie (Tartaarse struikkamperfoelie)/Lonicera tatarica
Haagbeuk (haag)/Carpinus betulus
(Vlakke) Dwergmispel/Cotoneaster horizontalis
Rododendron hybride/Rhododendron hybride ‘Catawbiense grandiflorum’
Klimop/Hedera helix ‘Gruno’
Kardinaalsmuts/Euonymus europeus ‘Red Cascade’
Kardinaalsmuts/Euonymus fortunei ‘Tustin’
Kardinaalsmuts/Euonymus fortunei ‘Horts Blaze’
Vlinderstruik/Buddelea
Wollige sneeuwbal/Viburnum lantana
Schijnhazelaar/Corylopsis pauciflora (L.S.)

Border bij tuin

Hortensia/Hydrangea serrata ‘Blue bird’
Hortensia (Pluimhortensia)/Hydrangea paniculata ‘Kyushu’
Hortensia/Hydrangea aborescens ‘Annabelle’
Rododendron, Dwergrododendron/Rhododendron ‘Blue tit’
Geitenbaard/Aruncus dioicus
Dwergboerenjasmijn/Philadelphus ‘Manteau ‘d Hermine’
Zomeraster/Kalameris incisa ‘Blue Star’
Moerasvaren/Thelypteris palustris (Twijfel vanwege standplaats, L.S.)

Border bij tuin

Sneeuwbal/Viburnum burkwoodii
Kweepeer/Cydonia oblonga
Schijnhazelaar/Corylopsis pauciflora

Border bij tuin

Mispel/Mespilis germanica
Struikklimop/Hedera helix ‘Arborescens’
Dwergmispel/Cotoneaster wateri ‘Cornubia’
Japanse toverhazelaar/Hamamelis japonica ‘Zuccariniana’
Selderij
Palmlelie/Yucca filamentosa (L.S.)

Pioenroos
Daslook
Sering
Aalbes (=Rode bes)
Zwarte bes

Bolgewassen

Hondstand/Erythronium grandiflorum (een lelieachtige, L.S.)
Zomerklokje/Leucojum aestivum
Holwortel/Corydalis solida
Winterakoniet/Eranthis hyemalis
Kievitsbloem/Fritillaria meleagris
Sneeuwklokje/Galanthus nivalis
Oosterse sterhyacint/Scilla siberica (L.S.)
Krokus
Narcis
Gewone vogelmelk (op twee plekken aangebracht)
Witte druif/Vitis vinifera 'Vroege Van der Laan'
Dikkemanskruid (Schaduwkruid)/Pachysandra terminalis (Buxusfamilie, bodembedekker bij Linde)
Blauwe hulst (Amerikaanse hulst)/Ilex meserveae 'Blue angel'

Heuvelbos

Walnoot kruising
Kers, wild
Aalbes
Tamme kastanje
Braam, doornloos
Framboos
Peer Beurré Hardy
Jostabes/Ribes nidigrolaria 'Josta' (kruising tussen zwarte bes en kruisbes, L.S.)
Meidoorn
Vlier
Japanse wijnbes/Rubus phoenicolasius
Loganberry/Rubus fruticosus (kruising tussen braam en framboos, L.S.)
Pruim (wild?)

Bierema Usquert

Planten (kruiden, grassen; incl. verwilderde tuinplanten en incl. stinzenplanten)

Aegopodium podagraria/Zevenblad
Alopecurus pratensis/Grote vossenstaart
Anthriscus sylvestris/Fluitenkruid
Aquilegia vulgaris/Wilde akelei
Arrhenatherum elatius/Glanshaver
Bellis perennis/Madeliefje
Brassica spec/Koolzaad, Raapzaad
Capsella bursa-pastoris/Herderstasje
Cardamine hirsuta/Kleine veldkers
Cardamine pratensis/Pinksterbloem
Cerastium fontanum subsp vulgare/Gewone hoornbloem
Cirsium vulgare/Speerdistel
Crocus spec/Krokus srt
Dactylis glomerata/Kropaar
Dipsacus/Kaardenbol
Draba verna/Vroegeling
Elymus repens/Kweek
Epilobium hirsutum/Harig wilgenroosje
Eranthis hyemalis/Winterakoniet
Festuca rubra-Rood zwenkgras
Ficaria verna/Speenkruid
Fritillaria meleagris/Kievitsbloem
Galanthus nivalis/Gewoon sneeuwklokje
Galium aparine/Kleefkruid
Geranium dissectum/Slipbladige ooievaarsbek
Geranium robertianum/Robertskruid
Glechoma hederacea/Hondsdraf
Hedera helix/Klimop (ook als schuttingbegroeiing)
Iris pseudacorus/Gele lis (sloot)
Lamiastrum galeobdolon ‘Florentinum’/Bonte gele dovenetel
Lamium album/Witte dovenetel
Lolium perenne/Engels raaigras
Muscari botryoides/Blauwe druifjes
Myosotis arvensis/Akkervergeet-mij-nietje
Narcissus spec/Narcis srt
Ornithogalum umbellatum/Gewone vogelmelk
Phragmites australis/Riet
Poa annua/Straatgras
Poa trivialis/Ruw beemdgras
Potentilla anserina/Zilverschoon
Ranunculus repens/Kruipende boterbloem
Rumex obtusifolius/Ridderzuring
Senecio vulgaris/Klein kruiskruid
Solidago gegantea, S. canadensis/Late guldenroede, Canadese guldenroede
Sonchus asper/Gekroesde melkdistel
Scrophularia nodosa/Knopig helmkruid
Stellaria media/Vogelmuur
Taraxacum officinale/Paardenbloem
Thlaspi arvense/Witte krodde

Urtica dioica/Grote brandnetel
Valerianella locusta/Gewone veldsla
Veronica persica/Grote ereprijs

Tuinplanten

Alchemilla mollis/Fraaie vrouwenmantel
Allium spec/Sierui srt
Bergenia cordifolia/Schoenlappersplant
Euphorbia spec/Wolfsmelk srt
Festuca glauca?/Blauw schapengras? (pollen)
Foeniculum vulgare/Venkel
Geranium macrorrhizum/Rotsooievaarsbek
Hesperis matronalis/Damastbloem
Hyacinthus orientalis/Hyacinth
Lamium orvala/Koperdovenetel
Rodgersia aesculifolia/Kastanjebladige astilbe
Symphytum ibericum/Kruipende smeerwortel

Struiken en bomen (incl. vruchtstruiken en -bomen*)

Acer pseudoplatanus/Gewone esdoorn
Acer spec ? /Esdoorn srt (bruinbladig) ?
Actinidia kolomikta/Siberische kiwi, Sierkiwi (bij de huisdeur)
Alnus glutinosa/Zwarte els
Alnus incana/Witte els, Grauwe els
Cornus mas/Gele kornoelje
Crataegus monogyna/Eenstijlige meidoorn
Crataegus spec/Meidoorn roodbloeiend
Fraxinus excelsior/Es
Malus spec/Appel srt
Osmanthus/Schijnhulst
Prunus serrulata/Japanse sierkers
Prunus spinosa/Sleedoorn
Pyracantha coccinea/Vuurdoorn (tegen de zuidmuur)
Quercus robur/Zomereik
Ribes/Bes
Rosa spec/Roos srt
Salix spec/Wilg srt
Sambucus nigra/Gewone vlier
Sambucus nigra cult 'Laciniata'/Peterselievlier
Stachyurus praecox/Staartaar (in voortuin oost)
Syringa vulgaris/Sering
Viburnum spec/Sneeuwbal srt

*Er zijn ook een aantal laagstamfruitbomen aanwezig

Westers Hornhuizen

Planten (kruiden, grassen; incl. verwilderde tuinplanten en incl. stinzenplanten)

Aegopodium podagraria/Zevenblad
Allium ursinum/Daslook
Anthoxanthum odoratum/Gewoon reukgras
Anthriscus sylvestris/Fluitenkruid
Aquilegia vulgaria/Wilde akelei
Arctium spec/Klit srt (Gewone klit?)
Arum italicum/Italiaanse aronskelk
Avena sativa/Gekweekte haver
Bellis perennis/Madeliefje
Bromus hordeaceus/Zachte dravik
Cardamine pratensis/Pinksterbloem
Cerastium fontanum subsp vulgare/Gewone hoornbloem
Cirsium arvense/Akkerdistel
Cirsium vulgare/Speerdistel
Crocus spec/Krokus srt
Cymbalaria muralis/Muurleeuwenbek
Cynosurus cristatus/Kamgras
Dactylis glomerata/Kropaar
Elymus repens/Kweek
Epilobium hirsutum/Harig wilgenroosje
Eupatorium cannabinum/Koninginnekruid
Festuca rubra/Rood zwenkgras
Ficaria verna/Speenkruid
Galanthus nivalis/Gewoon sneeuwklokje
Galium aparine/Kleefkruid
Geranium dissectum/Slipbladige ooievaarsbek
Geranium lucidum/Glanzige ooievaarsbek
Geranium phaeum/Donkere ooievaarsbek
Geranium robertianum/Robertskruid
Geum urbanum/Geel nagelkruid
Glechoma hederacea/Hondsdraf
Hedera helix/Klimop
Helianthus/Zonnebloem (natuurstrook)
Heracleum sphondylium subsp sphondylium/Gewone berenklauw
Holcus lanatus/Gestreepte witbol
Hyacinthoides non-scripta/Wilde hyacint (=Boshyacint)
Jacobaea vulgaris/Jacobskruiskruid
Lamiastrum galeobdolon ‘Florentinum’/Bonte gele dovenetel
Lamium album/Witte dovenetel
Lathyrus pratensis/Veldlathyrus (onzeker)
Lolium perenne/Engels raaigras
Lolium perenne x L.multiflorum ? Hybride raaigras?
Lotus corniculatus var corniculatus/Gewone rolklaver
Lotus pedunculatus/Moerasrolklaver
Lythrum salicaria/Grote kattenstaart
Malva spec/Kaasjeskruid srt
Matricaria chamomilla/Echte kamille
Matricaria discoidea/Schijfkamille

Medicago lupulina/Hopklaver
Meliotus spec/Geelbloemige honingklaver
Muscari botryoides/Blauwe druifjes
Myosotis arvensis/Akkervergeet-mij-nietje
Narcissus spec/Narcis srt
Ornithogalum umbellatum/Gewone vogelmelk
Pastinaca sativa subsp sativa/Gewone pastinaak
Persicaria lapathifolia (=Polygonum laphathifolium)/Beklierde duizendknoop (=Knopige duizendknoop)
Persicaria maculosa (=Polygonum persicaria)/Perzikkruid
Petasites hybridus/Groot hoefblad
Phragmites australis/Riet
Pilosella aurantiaca/Oranje havikskruid
Plantago lanceolata/Smalle weegbree
Plantago major subsp major/Grote weegbree
Poa trivialis/Ruw beemdgras
Potentilla anserina/Zilverschoon
Prunella vulgaris/Gewone brunel
Ranunculus repens/Kruipende boterbloem
Rumex acetosa/Veldzuring
Rumex crispus/Krulzuring
Rumex obtusifolius/Ridderzuring
Senecio vulgaris/Klein kruiskruid
Silene dioica/Dagkoekoeksbloem
Sonchus asper/Gekroesde melkdistel
Sonchus oleraceus/Gewone melkdistel
Stachys palustris/Moerasandoorn
Symphytum officinale/Gewone smeerwortel
Taraxacum officinale/Paardenbloem
Tragopogon spec/Morgenster srt
Trifolium dubium/Kleine klaver
Trifolium pratense/Rode klaver
Trifolium repens/Witte klaver
Urtica dioica/Grote brandnetel
Valeriana officinalis/Echte valeriaan
Verbascum spec/Toorts srt
Veronica filiformis/Draadereprijs (op gazon)
Veronica persica/Grote ereprijs
Vicia cracca/Vogelwikke
Vicia sativa subsp sativa/Voederwikke
Vinca minor/Kleine maagdenpalm

Tuinplanten

Acanthus mollis/Berenklauw
Ajuga reptans ‘Atropurpurea’/Kruipend zenegroen
Alchemilla mollis/Fraaie vrouwenmantel
Fragaria vesca/Bosaardbei, Wilde aardbei (cult?)
Geranium macrorrhizum/Rotsooievaarsbek
Lonicera caprifolium/Tuinkamperfoelie
Mentha spec/Munt srt

Phlomis russeliana/Brandkruid, Etagebloem
Symphytum grandiflorum (cult)/Smeerwortel
Tropaeolum majus/Oost-Indische kers
Vinca major/Grote maagdenpalm
Varen srt

Struiken en bomen (incl. vruchtstruiken en -bomen)

Acer campestre/Spaanse aak
Acer pseudoplatanus/Gewone esdoorn
Alnus glutinosa/Zwarte els
Amelanchier lamarckii/Amerikaans krentenboompje
Aralia elata/Duivelswandelstok
Carpinus betulus/Haagbeuk
Cornus mas/Gele kornoelje
Corylus avellana/Hazelaar
Crataegus monogyna /Eenstijlige meidoorn
Fagus sylvatica/Beuk
Fagus sylvatica cult 'Atropunicea'/Bruine beuk
Forsythia/Chinees klokje
Fraxinus excelsior/Es
Hydrangea petiolaris/Klimhortentia
Hypericum/Hertshooi (sierstruik)
Jasminum officinale /Gewone jasmijn (onzeker)
Malus spec/appel srt
Mespilus germanica/Mispel
Populus alba/Witte abeel, Zilverpopulier. Of Populus canescens/Grauwe abeel
Prunus domestica 'Opal' /Opalpruim
Prunus serrulata/Japanse sierkers
Pyrus spec/Peer srt
Quercus robur/Zomereik
Ribes/Bes
Ribes uva-crispa/Kruisbes
Rosa spec/Roos srt
Rubus spec/Braam srt
Sambucus nigra/Gewone vlier
Sambucus nigra cult 'Laciniata'/Peterselievlier
Salix spec/Wilg srt
Sorbus aucuparia/Wilde lijsterbes
Syringa vulgaris/Sering
Taxus baccata/Taxus

Waterplanten in de gracht zuidzijde

Caltha palustris subsp. palustris/Gewone dotterbloem
Lemna gibba/Bultkroos
Lemna minor/Klein kroos
Phragmites australis/Riet
Potamogeton trichoides/Haarfonteinkruid (heel veel)

Totaallijst van waargenomen planten (kruiden, grassen; incl. verwilderde tuinplanten en incl. stinzenplanten)

K=Klungel, Bu=Burema, H=Hulst, G=Glas, S=Smink, Bi=Bierema, W=Westers

	K	Bu	H	G	S	Bi	W
Achillea millefolium/Duizendblad	x			x			
Achillea ptarmica/Wilde bertram					x		
Aegopodium podagraria/Zevenblad	x	x	x	x	x	x	x
Agrostis capillaris/Gewoon struisgras				x			
Agrostis stolonifera/Fioringras	x			x			
Alliaria petiolata/Look-zonder-look	x			x			
Allium ursinum/Daslook	x			x	x		x
Alopecurus myosuroides/Duist				x			
Alopecurus pratensis/Grote vossenstaart		x	x	x	x	x	
Anthoxanthum odoratum/Gewoon reukgras							x
Anthriscus sylvestris/Fluitenkruid	x	x	x	x	x	x	x
Aquilegia vulgaris/Wilde akelei	x			x	x	x	x
Arctium spec/Klit srt (Gewone?)							x
Arrhenatherum elatius/Glanshaver	x	x	x	x	x	x	
Artemisia absinthium/Absintalsem				x			
Artemisia vulgaris/Bijvoet		x					
Atriplex patula/Uitstaande melde				x			
Avena sativa/Haver							x
Bellis perennis/Madeliefje	x	x	x	x	x	x	x
Brassica nigra/Zwarte mosterd		x					
Brassica spec/Koolzaad, Raapzaad	x			x	x	x	
Bromus hordeaceus/Zachte dravik	x		x	x	x		x
Capsella bursa-pastoris/Herderstasje	x	x	x	x	x	x	
Cardamine hirsuta/Kleine veldkers	x	x	x	x	x	x	
Cardamine pratensis/Pinksterbloem	x			x	x	x	x
Carex otrubae/Valse voszegge		x					
Carex riparia/Oeverzegge					x		
Centaurea spec/Centaurie srt					x		
Cerastium fontanum/Gewone hoornbloem	x	x	x	x		x	x
Chelidonium majus/Stinkende gouwe		x			x		
Chenopodium album/Melganzevoet		x		x			
Cirsium arvense/Akkerdistel	x	x		x			x
Cirsium vulgare/Speerdistel	x	x		x	x	x	x
Claytonia perfoliata/(Witte)Winterpostelein				x			
Convolvulus sepium/Haagwinde		x		x			
Crepis biennis/Groot streepzaad	x						
Crepis capillaris/Klein streepzaad		x					
Crocus spec/Krokus srt	x				x	x	x

	K	Bu	H	G	S	Bi	W
Cymbalaria muralis/Muurleeuwenbek							x
Cynosurus cristatus/Kamgras							x
Daucus carota/Peen	x						
Dactylis glomerata/Kropaar	x	x	x	x	x	x	x
Digitalis purpurea/Vingerhoedskruid	x						
Dipsacus fullonum/Grote kaardenbol	x	x		x		x	
Draba verna/Vroegeling						x	
Dryopteris carthusiana/Smalle stekelvaren					x		
Dryopteris dilitata/Brede stekelvaren					x		
Elymus repens/Kweek	x	x	x	x	x	x	x
Epilobium hirsutum/Harig wilgenroosje	x	x		x	x	x	x
Epilobium spec/Basterdwederik srt	x	x			x		
Equisetum arvense/Heermoes	x						
Eranthis hyemalis/Winterakoniet					x	x	
Eupatorium cannabinum/Koninginnekruid					x		x
Euphorbia helioscopia/Kroontjeskruid				x			
Euphorbia peplus/Tuinwolfsmelk		x					
Festuca pratensis/Beemdlangbloem				x			
Festuca rubra/Rood zwenkgras	x	x	x	x	x	x	x
Ficaria verna/Gewoon speenkruid	x	x		x	x	x	x
Filipendula ulmaria/Moerasspirea					x		
Fragaria vesca/Bosaardbei	x				x		
Fritillaria meleagris/Kievitsbloem	x				x	x	
Galanthus nivalis/Gewoon sneeuwklokje	x	x		x	x	x	x
Galium aparine/Kleefkruid	x	x	x	x	x	x	x
Galium odoratum/Lievevrouwebedstro	x						
Geranium dissectum/Slipbladige ooievaarsbek		x	x	x	x	x	x
Geranium lucidum/Glanzige ooievaarsbek							x
Geranium molle/Zachte ooievaarsbek		x	x				
Geranium phaeum/Donkere ooievaarsbek	x						x
Geranium robertianum/Robertskruid	x	x				x	x
Geum rivale/Knikkend nagelkruid	x						
Geum urbanum/Geel nagelkruid	x	x					x
Glechoma hederacea/Hondsdraf	x	x	x	x	x	x	x
Glyceria maxima/Liesgras					x		
Hedera helix/Klimop	x	x	x		x	x	x
Heracleum mantegazzianum/Reuzenberenklauw		x					
Heracleum sphondylium/Gewone berenklauw				x			x
Holcus lanatus/Gestreepte witbol	x			x	x		x
Hordeum vulgare/Gerst	x						
Hyacinthoides non-scripta/Wilde hyacint, Boshyacint	x			x	x		x
Hypericum perforatum/Sint-Janskruid				x	x		
Iris pseudacorus/Gele lis						x	
Jacobea vulgaris/Jacobskruiskruid	x						

	K	Bu	H	G	S	Bi	W
Juncus effusus/Pitrus		x					
Lamiastrum galeobdolon 'Flor.'/ Bonte gele dovenetel	x	x		x	x	x	x
Lamium album/Witte dovenetel	x	x		x	x	x	x
Lamium purpureum/Paarse dovenetel		x					
Lapsana communis/Akkerkool	x			x	x		
Lathyrus pratensis/Veldlathyrus		x	x				?
Lepidium coronopus/Grove varkenskers			x				
Leucojum aestivum/Zomerklokje					x		
Lolium multiflorum/Italiaans raaigras		x			x		
Lolium perenne/Engels raaigras	x	x	x	x	x	x	x
Lolium perenne x L.multiflorum? Hybride raaigras?							x
Lonicera periclymenum/Wilde kamperfoelie	x						
Lotus corniculatus/Gewone rolklaver							x
Lotus pedunculatus/Moerasrolklaver	x						x
Lunaria annua/Judaspenning		x					
Lysimachia nummularia/Penningkruid				x			
Lythrum salicaria/Grote kattenstaart							x
Malva spec/Kaasjeskruid srt	x	x					x
Matricaria chamomilla/Echte kamille	x	x	x	x			x
Matricaria discoidea/Schijfkamille		x	x	x	x		x
Medicago lupulina/Hopklaver							x
Meliotus spec/Geelbloemige honingklaver							x
Muscari botryoides/Blauwe druifjes	x			x		x	x
Myosotis arvensis/Akkervergeet-mij-nietje	x	x		x		x	x
Narcissus spec/Narcis srt	x			x	x	x	x
Oenanthera biennis/Middelste teunisbloem	x						
Ornithogalum umbellatum/Gewone vogelmelk		x			x	x	x
Oxalis stricta/Stijve klaverzuring					x		
Papaver rhoeas/Grote klaproos	x		x	x			
Pastinaca sativa subsp sativa/Gewone pastinaak							x
Pentaglottis sempervirens/Overblijvende ossentong	x						
Persicaria lapathifolia/Beklierde duizendknoop				x			x
Persicaria maculosa/Perzikkruid	x	x		x	x		x
Petasites hybridus/Groot hoefblad		x					x
Phacelia tanacetifolia/Phacelia (Bijenvoer)	x						
Phalaris arundinacea/Rietgras				x			
Phleum pratense/Gewoon timoteegras	x	x		x			
Phragmites australis/Riet		x	x	x	x	x	x
Phytolacca spec/Karmozijnbes srt	x						
Pilosella aurantiaca/Oranje havikskruid	x						x
Plantago lanceolata/Smalle weegbree	x	x	x	x	x		x
Plantago major subsp major/Grote weegbree	x	x	x	x			x
Poa annua/Straatgras	x	x	x	x	x	x	
Poa trivialis/Ruw beemdgras	x	x	x	x	x	x	x

	K	Bu	H	G	S	Bi	W
Polygonatum multiflorum/Gewone salomonszegel					x		
Polygonum aviculare/Varkensgras		x		x	x		
Potentilla anserina/Zilverschoon		x	x			x	x
Prunella vulgaris/Gewone brunel							x
Pulmonaria officinalis/Gevlekt longkruid					x		
Ranunculus acris/Scherpe boterbloem	x			x	x		
Ranunculus repens/Kruipende boterbloem	x	x	x	x	x	x	x
Rumex acetosa/Veldzuring	x		x				x
Rumex crispus/Krulzuring		x		x			x
Rumex hydrolapathum/Waterzuring		x					
Rumex obtusifolius/Ridderzuring	x	x	x	x	x	x	x
Sagina procumbens/Liggende vetmuur		x					
Schedonorus arundinacea/Rietzwenkgras				x			
Scilla spec/Sterhyacint srt, Sneeuwroem srt	x						
Scrophularia nodosa/Knopig helmkruid					x	x	
Senecio jacobea/Jacobskruiskruid			x				x
Senecio vulgaris/Klein kruiskruid		x		x		x	x
Silene dioica/Dagkoekoeksbloem	x						x
Sisymbrium officinale/Gewone raket		x	x				
Solanum nigrum/Zwarte nachtschade		x					
Solidago spec/Late of Canadese guldenroede					x	x	
Sonchus arvensis/Akkermelkdistel				x			
Sonchus asper/Gekroesde melkdistel	x	x	x	x	x	x	x
Sonchus oleraceus/Gewone melkdistel	x	x	x				x
Stachys palustris/Moerasandoorn					x		x
Stachys sylvatica/Bosandoorn		x		x			
Stellaria media/Vogelmuur			x		x	x	
Symphytum officinale/Gewone smeerwortel				x	x		x
Taraxacum officinale/Paardenbloem	x	x	x	x	x	x	x
Thlaspi arvense/Witte krodde		x	x	x		x	
Tragopogon spec/Morgenster srt (niet bloeiend)							x
Trifolium dubium/Kleine klaver	x				x		x
Trifolium hybridum subsp hybridum/Basterdklaver		x					
Trifolium pratense/Rode klaver	x	x					x
Trifolium repens/Witte klaver	x	x	x	x	x		x
Triticum aestivum/Tarwe		x					
Tulipa sylvestris/Bostulp				x	x		
Urtica dioica/Grote brandnetel	x	x	x	x	x	x	x
Valeriana officinalis/Echte valeriaan	x	x					x
Valerianella locusta/Gewone veldsla						x	
Verbascum spec/Toorts srt							x
Verbena officinalis/IJzerhard	x			x			
Veronica filiformis/Draadereprijs							x
Veronica persica/Grote ereprijs		x		x		x	x

	K	Bu	H	G	S	Bi	W
Vicia cracca/Vogelwikke							x
Vicia sativa subsp sativa/Voederwikke		x					x
Vinca minor/Kleine maagdenpalm							x
Viola odorata/Maarts viooltje				x			

Beschouwing

Planten **(kruiden, grassen; incl. verwilderde tuinplanten en incl. stinzenplanten)**

Op de totaallijst staan 174 soorten vermeld, waargenomen op de 7 bezochte erven samen.

De verschillen lopen voor de erven uiteen van 41 tot 86 soorten. Drie erven hebben een score van rond de 80 soorten.

Onder meer de grootte van het erf, de inrichting en de structuur ervan, het toelaten van natuurlijke groei, het inzaaien van 'wilde' soorten en ook het aantal inventarisatiebezoeken zijn van invloed op het aantal soorten dat aangetroffen wordt.

Meerdere soorten kruiden zijn **op tenminste zes erven** gezien: Zevenblad, Fluitenkruid, Madeliefje, Herderstasje, Kleine veldkers, Gewone hoornbloem, Speerdistel, Harig wilgenroosje, Gewoon speenkruid, Gewoon sneeuwklokje, Kleefkruid, Slipbladige ooievaarsbek, Hondsdraf, Klimop, Bonte gele dovenetel, Witte dovenetel, Smalle weegbree, Kruipende boterbloem, Ridderzuring, Gekroesde melkdistel, Paardenbloem, Witte klaver en Grote brandnetel. Van de grassoorten geldt dat voor: Glanshaver, Kropaar, Kweek, Rood zwenkgras, Engels raaigras, Riet, Straatgras en Ruw beemdgras.

Op het gazon van erf Westers waren drie soorten die op andere erven niet gezien zijn: Gewoon reukgras, Kamgras en Draadereprijs. Ook Glanzige ooievaarsbek is alleen op dit erf gezien. Maar ook andere erven kunnen wel bogen op een soort (of op soorten) van **'alleen hier gezien'**. Zo is Grove varkenskers gezien op erf Hulst, het is een vrij typisch plantje van de klei. Dat geldt ook voor de Witte krodde die echter op meerdere erven is waargenomen. Ook de al genoemde Slipbladige ooievaarsbek mag zich graag op de klei vertonen.

Niet onverwacht natuurlijk zijn de waarnemingen van **landbouwgewassen** op erven: Haver, Koolzaad/Raapzaad, Gerst, Tarwe, Voederwikke en Gewone veldsla. Waar ze gezien zijn gaat het veelal om slechts enkele exemplaren.

De **meest forse plant**, Reuzenberenklauw, is gezien op het erf (een perkje op de rand van het gazon) van Burema, maar uitbreidingskansen krijgt de soort daar niet. Het **meest nietige plantje**, Vroegeling, stond in veelvoud te bloeien aan de rand van het deels verharde achtererf van Bierema. Het is een van de in het jaar vroegst bloeiende soorten, en houdt van drogere arme grond.

Veel waargenomen soorten zijn **pioniers**. Zodra er een stukje open (beschadigde) grond is grijpen deze de kans om aanwezig te zijn.

Behalve de distels (uit de geslachten Cirsium en Sonchus) zijn dat o.a. Duist, Klit, Bijvoet, Uitstaande melde, Kleine veldkers, Melganzenvoet, Klein streepzaad, Vroegeling, Kweek, Basterdwederik, Heermoes, Kroontjeskruid, Tuinwolfsmelk, Paarse dovenetel, Witte dovenetel, Akkerkool, Hondsdraf, Grove varkenskers, Echte kamille, Schijfkamille, Honingklaver, Stijve klaverzuring, Grote klaproos, Beklierde duizendknoop, Perzikkruid, Straatgras, Klein kruiskruid, Gewone raket en Witte krodde. Dat loopt al tegen de **20 % van het totaal aantal soorten** van de lijst.

Behalve dus de echte wilde planten zijn ook veel min of meer verwilderde tuinplanten vermeld, inclusief stinzenplanten. Meest algemene **stinzenplanten** zijn het Sneeuwklokje, de Narcis, Daslook, de Boshyacint, de Bonte gele dovenetel en het Blauwe druifje. Het meest opvallend is het grote aantal Kievitsbloemen op het erf van Smink, het merendeel paars gekleurd (naast witte exemplaren). De vrij zeldzame Bostulp is gezien op de erven van Glas en Smink.

Soorten die je wel op ruimtes tussen verhardingen tegenkomt zijn o.a. Engels raaigras, Schijfkamille, Straatgras, Varkensgras, Liggende vetmuur, Zilverschoon, Perzikkruid, Grote weegbree en Kruipende boterbloem. Het deert ze niet erg als er met enige regelmaat overheen gereden wordt. Ze worden wel als zogenaamde **tredplanten** beschouwd.

De op erven aanwezige **soorten** wilde planten (grassen, kruiden) zijn **niet boerenerf-specifiek.** O.a. in bermen, langs randen van akkers, in en bij sloten en bij verhardingen (tegelpaden e.d.) vallen dezelfde soorten te ontdekken.

Zeldzame soorten zijn niet aangetroffen. Ook niet de aan de rand van het erf Westers gevonden Morgenster (7/6; later ongezien voor de bloei aan gemaaid), die waarschijnlijk afkomstig is van ooit inzaaien op de nabijgelegen dijk (natuurbeheer).

Dat een erf beslist niet erg groot hoeft te zijn om er toch veel soorten te doen voorkomen binnen een sfeer van natuurlijkheid bewijst het erf Klungel.

Tuinplanten

Op de meeste erven zijn allerlei typische tuinplanten te zien, zie de lijsten van de verschillende erven. Niet alle soorten zijn genoteerd (lag niet in de opdracht besloten). De soortenlijsten van de erven geven wel een beeld van de variatie. Rotsooievaarsbek, Fraaie vrouwenmantel, IJslandse papaver, Pioenroos, Daglelie en Hartlelie (Hosta) zijn voorbeelden van bekende soorten. O.a. Koperdovenetel (bij K, bij Bi), Scharnierbloem (S) en Kastanjebladige astilbe (Bi) voorbeelden van minder bekende soorten. Ook voor de tuinplanten geldt dat deze niet boerenerf-specifiek zijn.

Struiken en bomen

Voor een overzicht: zie de lijsten van de verschillende erven.

Dikke oude bomen zijn op meerdere erven gezien, zie bij de beschrijvingen van de erven. Het betreft de soorten Bruine beuk, Wilg, Abeel/Populier, Paardenkastanje, Linde, Es en Esdoorn. Geen dikke Zomereik. Een rij oude geknotte Wilgen staat op het erf van Glas, op het erf van Smink zijn oude geknotte Linden en een oude geknotte Vederesdoorn aanwezig.

M.u.v. de erven van Hulst en Bierema zijn er op de erven tussen de 30 – 40 soorten genoteerd. Bij Hulst en Bierema ligt het aantal lager.

Bijzonder is de door Smink bijgehouden aankopenlijst. Hij woont al 25 jaar op de boerderij en heeft de nota's met de daarop vermelde soorten bewaard. Het gaat om zeker 50 soorten. Onzeker is of al die soorten nog wel aanwezig zijn.

Veel struik- en boomsoorten op de erven zijn bekende soorten. Om enkele te noemen: Zwarte els, Haagbeuk, Meidoorn, Sleedoorn, Gewone vlier, Forsythia, Kornoelje, Wilde lijsterbes, Hazelaar, Sering, Kardinaalsmuts, Sneeuwbes, Rododendron, Hortensia, Liguster, Vogelkers, Laurierkers, meerdere Rozensoorten. Allerlei soorten (rassen) fruitstruiken en -bomen zijn genoteerd. O.a. Kruisbes, Rode bes (Aalbes), Zwarte bes, Braam, Framboos, Appel (meerdere rassen), Peer (meerdere rassen), Pruim (meerdere rassen), Kers (meerdere rassen), Mispel (G, S, W), Okkernoot (Walnoot).

Wat meer bijzondere soorten komen ook voor: de Peterselievlier (bij Bi, bij W), de **Kiwi** (Bu, als pergolabegroeiing), de Peterseliebraam (Bu), de Witbonte vederesdoorn (S), de Siberische kiwi (Bi), de Staartaar (Bi) en de Duivelswandelstok (W).

(Oude) bomen, struiken (wild en cultivar) en vruchtbomen tezamen met een oude boerderij en gracht maken **de sfeer** wel uniek.

Planten in de grachten

Naar typische waterplanten is summier onderzoek gedaan. Langs de waterkant zijn soorten gezien als Riet, Liesgras, Gele lis, Grote kattenstaart, Harig wilgenroosje en Dotterbloem (1 ex. bij W). Gele plomp komt voor in de gracht van Smink. Verschillende kroossoorten zijn waargenomen: Klein kroos, Bultkroos en Veelwortelig kroos. Daarnaast Stomphoekig sterrenkroos en de wat blad betreft ondergedoken soorten Aarvederkruid, Haarfonteinkruid en Stijve waterranonkel.

Ecologie

Elk erf heeft door de aanwezigheid van planten, insecten, vogels en zoogdieren een zekere ecologische waarde. Die zal voor een erf met oude bomen, veel struiken en een grote variatie aan bloemplanten hoger uitvallen dan een erf die daarin minder is voorzien. Ook het leven in de bodem is een belangrijke factor in het geheel. Aanwezigheid van een poel heeft altijd een meerwaarde. Er zijn talloos veel onderlinge relaties in de natuur: plant-plant, plant-dier en dier-dier.

Hoe het erf beheerd wordt (intensief/netjes-extensief/slordig) speelt zeker een rol als het om biodiversiteit gaat.

Leestip: Een gemakkelijk leesbaar en stimulerend boekje over het vergroten van de ecologische waarde is: Maak je eigen jungle, meer dierenleven in je tuin.

Aardappelgal op jonge Zomereik; werk van de Aardappelgalwesp

Literatuur

Duistermaat, L., *Heukels' Flora van Nederland*, Noordhoff Uitgevers, 2020

Glas, H., *Onkruiden herkennen*, Reed Business, 2008

Nierop, K. van., *Stinzenplanten in Groningen*, Uitgeverij Noordboek, 2009

Pot, R., *Veldgids Water- en oeverplanten*, KNNV Uitgeverij, 2007

Skytte Christiansen, M., Den Hoed, G., *Grassen en schijngrassen in kleur*, Moussault, 1979

Staring, K., *Maak je eigen jungle, meer dierenleven in je tuin*. KNNV Uitgeverij, 2020

Throll, A., *De complete Tuinplantenwijzer*, Deltas, 2015

Van den Berk over Bomen, Boomkwekerij Gebr. Van den Berk B.V., 2004

Vedel, H., Lange, J., *Bomen en struiken in bos en veld*, Moussault, 1974

Beeld (de godin Flora?) op erf Smink